

Št. obrazca:

2.2.2026

Nova generacija podjetnikov

Podjetništvo v času sprememb

Podjetništvo se v zadnjih časih zelo spreminja. Če je bil podjetnik (v tem članku beseda podjetnik poimenuje podjetnike in podjetnice) nekoč predvsem lastnik podjetja, osredotočen na stabilnost, rast in dobiček, se danes uveljavlja nova generacija podjetnikov. Nova generacija podjetnikov ne pomeni zgolj mlajše starostne skupine, temveč predvsem drugačen način razmišljanja in delovanja, saj na njih zelo močno vplivajo: digitalizacija, globalna povezanost, hitre in obsežne tehnološke spremembe ter vse večji družbeni in okoljski izzivi. Podjetništvo za njih pomeni možnost uresničevanja idej in osebnih vrednot ter pozitivnega vpliva na skupnost, poleg zaslužka in možnosti ustvarjanja dobička.

Značilnosti nove generacije podjetnikov

Nova generacija podjetnikov pogosto izhaja iz močne notranje motivacije in osebnih vrednot, saj raziskave kažejo, da so: življenjski smisel in izpolnjenost, avtonomija ter možnost ustvarjanja družbenega učinka, vse pomembnejši razlogi za podjetniško pot. Dobiček ostaja pomemben dejavnik, vendar ni edino merilo uspešnosti (GEM, 2023).

Podjetniki nove generacije iščejo skladnost med osebnimi vrednotami in poslovnimi cilji; večjo pozornost namenjajo trajnosti, etiki in družbeni odgovornosti; blagovne znamke gradijo na avtentičnosti in zaupanju; družbeno in okoljsko poslanstvo pogosto vključujejo v svoj koncept poslovnega modela. Takšen pristop spreminja tudi odnos do zaposlenih, partnerjev, kupcev in dobaviteljev, ki niso več zgolj deležniki, temveč soustvarjalci vrednosti.

Spremenjen način dela in podjetniški procesi

Za novo generacijo podjetnikov je značilen bolj eksperimentalen in prilagodljiv oz. agilen način dela. Namesto dolgoročnega načrtovanja uporabljajo pristope, kot so npr. vitko podjetništvo (angl. lean startup), agilno vodenje in hitro testiranje idej na trgu (Ries, 2011).

Ključne značilnosti novih pristopov podjetništva so:

- razvoj minimalno sprejemljivega produkta (MVP),
- učenje iz neuspehov in iterativno izboljševanje,
- manj hierarhične organizacijske strukture,
- sodelovanje v interdisciplinarnih ekipah.

Delo je pogosto projektno, fleksibilno in lokacijsko neodvisno. Digitalna orodja omogočajo sodelovanje na daljavo, kar podjetnikom odpira dostop do globalnih trgov in talentov, že v zgodnjih fazah razvoja podjetja.

Digitalna naravnost in tehnologija

Nova generacija podjetnikov je zelo digitalno pismena in tehnologijo razume kot naravni del poslovanja. Spletne platforme, družbena omrežja, analitika podatkov, avtomatizacija in umetna inteligenca so postali standard poslovanja. Digitalizacija omogoča: nižje vstopne stroške za začetek poslovanja, hitrejše »skaliranje« poslovnih modelov, neposreden stik s kupci, večjo personalizacijo produktov in storitev. Hkrati pa digitalno okolje zahteva stalno učenje in prilagajanje, saj se tehnologije in tržni pogoji hitro in nenehno spreminjajo (OECD, 2022).

Podporni podjetniški ekosistem

Razvoj nove generacije podjetnikov je tesno povezan z razvojem podjetniškega podpornega ekosistema. Inkubatorji, pospeševalniki, coworking prostori, podporne institucije in mentorski programi imajo ključno vlogo pri zmanjševanju tveganj v začetnih fazah podjetniške poti. Podporno okolje podjetnikom omogoča:

- dostop do znanja, mentorjev in svetovanja,
- mreženje z drugimi podjetniki in investitorji,
- pomoč pri pridobivanju finančnih virov,
- testiranje idej v varnem okolju.

Posebej pomembna je vloga regionalnih podpornih okolij, ki prispevajo k decentralizaciji podjetništva in razvoju lokalnih skupnosti. Močan lokalni podjetniški ekosistem lahko pomembno vpliva na dolgoročno uspešnost podjetniških pobud. Odlična primera podpornega okolja v Sloveniji sta: podpora, ki jo potencialni podjetniki, podjetniki, start-upi in MSP-ji lahko pridobijo: (1) v okviru zagotavljanja celovitih storitev za potencialne podjetnike in podjetja preko podpornih institucij za obdobje od 2026 do 2029 (JR PODPORNO 2026-2029), ki ga podpira SPIRIT in izvaja 11 regionalnih konzorcijev v R Sloveniji <https://www.spiritslovenia.si/razpis/452> ter (2) preko javnega razpisa za izvedbo celovitih podpornih storitev za inovativne posameznike in inovativna zagonska podjetja 2026–2029, ki ga podpira SPS in izvaja en slovenski Start-up konzorcij za celotno območje R Slovenije <https://www.podjetniskisklad.si/slovenski-podjetniski-sklad-objavlja-javni-razpis-za-izvedbo-celovitih-podpornih-storitev-za-inovativne-posameznike-in-inovativna-zagonska-podjetja-2026-2029/>.

Izzivi nove generacije podjetnikov

Kljub številnim priložnostim se nova generacija podjetnikov sooča tudi z vrsto izzivov. Hitro spreminjajoče se okolje prinaša večjo negotovost, hkrati pa se ustvarja ter povečuje pritisk po stalni prisotnosti 24/7 in doseganju rezultatov. Pomembni izzivi za podjetnika so: nestabilnost trga in globalne krize, kompleksna zakonodaja in birokracija, omejen dostop do financiranja v zgodnjih fazah, pomanjkanje ustreznega kadra, tveganje za izgorelost in duševno zdravje. Pomembna razlika v primerjavi s preteklostjo je, da se o teh izzivih danes govori bolj odprto. Nova generacija podjetnikov pogosteje prepoznava pomen ravnovesja med delom in zasebnim življenjem ter išče podporo v skupnosti, podpornem podjetniškem in mentorskem okolju.

Primeri podjetništva nove generacije

Podjetništvo nove generacije se kaže v različnih oblikah: od tehnoloških start-upov do socialnih podjetij in kreativnih industrij. Skupna točka teh podjetniških idej je inovativnost, prilagodljivost in jasna vizija. Podjetniki nove generacije že od začetka ciljajo na globalni trg, združujejo dobičkonosnost s trajnostnimi cilji, so storitvene in kreativne dejavnosti, ki temeljijo na znanju in osebni blagovni znamki. Podjetništvo danes je bolj raznoliko kot kadarkoli prej in uspeh ni omejen na eno samo panogo ali poslovni model.

Pogled v prihodnost podjetništva

Prihodnost podjetništva bo zaznamovana z nadaljnjo digitalizacijo, večjim poudarkom na trajnosti ter povezovanjem različnih znanj in disciplin. Podjetniki bodo vse bolj igrali vlogo povezovalcev med tehnologijo, družbo in gospodarstvom. Nova generacija podjetnikov bo: soustvarjala rešitve za globalne izzive, preoblikovala tradicionalne poslovne modele, prispevala k večji odpornosti gospodarstva ter krepila inovacijsko in podjetniško kulturo v družbi.

Zaključek

Nova generacija podjetnikov ne predstavlja zgolj naslednje razvojne faze podjetništva, temveč pomemben premik v razumevanju vloge podjetnika v družbi. Gre za generacijo, ki združuje podjetniško ambicijo z odgovornostjo, inovativnost z vrednotami ter lokalno delovanje z globalnim razmišljanjem. Za uspešen razvoj nove generacije podjetnikov je ključno podporno okolje, odprt dialog in sodelovanje med različnimi deležniki. Nova generacija podjetnikov je priložnost in prihodnost za gospodarsko rast ter trajnostno in vključujočo prihodnost.

Literatura in viri

- Global Entrepreneurship Monitor (GEM). (2023). *Global Report*. <https://www.gemconsortium.org/report/global-entrepreneurship-monitor-gem-20232024-global-report-25-years-and-growing>
- OECD. (2022). *Entrepreneurship Policies for the Digital Age*. <https://www.oecd.org/en/publications/reports.html?orderBy=mostRelevant&page=0&facetTags=oeed-languages%3Aen>
- Ries, E. (2011). *The Lean Startup*. Crown Business. <https://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://mbrf.ae/storage/app/post/uploads/tUwXs3Vv70Ld8YTyj8PgbFenPyYzdgneqNRvI5XY.pdf>
- <https://www.spiritslovenia.si/razpis/452>

- <https://www.podjetniskisklad.si/slovenski-podjetniski-sklad-objavlja-javni-razpis-za-izvedbo-celovitih-podpornih-storitev-za-inovativne-posameznike-in-inovativna-zagonska-podjetja-2026-2029/>.

Inkubator d.o.o. Sežana
mag. Jožica Sofia Andrini

